

O hodné víle Byzantince a zlé Babici-Knihovnici

(BYZpohádka o BYZknihačích aneb co Karl Krumbacher nevěděl a v *Geschichte der byzantinischen Literatur* nezaznamenal)

Milé děti, pohodlně se posaďte a pěkně poslouchejte. A já vás zavedu do říše kouzel, do říše půvabných a okouzlujících víl, do říše zlých a proradných čarodějníc a nabubřelých a věrolomných čarodějů, a povím vám na dobrou noc jednu krátkou a velmi poučnou pohádku.

Za devatero horami a devatero řekami, v kotlině, kam až lidské oko nedohlédne, v daleké Praze kdesi v Čechách, byla jedna jediná, všemi badateli oblíbená, opěvovaná a jedinečná knihovna (<http://abicko.avcr.cz/cs/archiv/2005/7/obsah/unikatni-byzantologicka-knihovna-ceske-republice.html>), v celém širém česko-moravsko-slovenském světě unikátní a říkali jí BYZka. Byla moc a moc stará stejně jako samostatné Československo. Byla i dost velká a mnohovrstevnatá, protože jak je vám, milé děti, známo či neznámo, BYZka byla věnována multidisciplinárnímu vědnímu oboru. Naše milá BYZka byla odolná, přežila mnohé útrapy a újmy na zdraví, které jí byly způsobeny nerozvážnými delimitacemi a nerozumným stěhováním z místa na místo. Nezničil ji ani zuřící vír druhé světové války, a ani povodeň a tisíciletá voda, která v roce 2002 zaplavila za trest zrádné město Prahu, ji nepoškodila. Nezlomily ji žádné pohromy, ale zničila ji stále kvetoucí lidská blbost, zloba a závist s chamtivostí.

Dlouhá léta byla žila také dobrá, hodná, chytrá, vzdělaná a pracovitá víla Byzantinka, která se o ni starala. Do BYZky ji zaklel mocný, zlý a věkovitý čaroděj, nazývaný všemi Sultan-ek. Dříve, než postoupil do vyšších profesních sfér, byl Sultan-ek ochráncem a rozmnožitelem BYZky. Přesto jeho učedníci, kteří ho navštívili v jeho příbytku, tvrdili, že některé recenzní výtisky skončily v jeho soukromé sluji. Když se v pokročilém věku stal Sultan-ek vrchním čarodějem, buď na BYZku zapomněl kvůli své přítelkyni skleróze nebo se o ni nestaral a nezajímal, protože si to nechtěl rozházet se zlou a uhádanou Babici-Knihovnicí. Ta totiž, milé děti, nejen BYZku, ale celou obrovskou knihovnu spravovala a obhospodařovala. Ač neměla ani nižší čarodějnickou školu, o všem rozhodovala. Za zvuků malé rádiové bedýnky pořád něco požírala, o 30 minutové přestávce na oběd, která pro ni trvala celou polední pauzu knihovny (11,30-13), stačila oběhnout čarodějné město, okouknout všechny trhy a obchody, nakoupit a ještě si v klidu na trojnožce uklohnit něco k snědku.

Hodná víla Byzantinka se dostala do jámy lvové. Tak by se dalo její nové působíště nazvat. Musela vzdorovat všem nepřátelům BYZky, kteří ji chtěli zničit. Nejurputněji bojovala s umíněnou, zlolajnou a línou Babici-Knihovnicí, která slova lživá sladkým hlasem zpívala a své poddané víle do bulačů nadávala. Ta se s Babici-Knihovnicí střetávala ve slovních potyčkách a musela dělat vše, co se jí dělat nechtělo. Byla horší než čaroděj Sultan-ek, který jí zaklel do knihovny na 10 let a udělal z ní (mezinárodní) vyměňovatelku časopisů a knih, protože Babice-Knihovnice a spol. neuměly cizí jazyky. Během zakletí jí snižoval knihovní práci postupně z 60 na 40%. Babice-Knihovnice ji nešetřila a kromě smluvně stanovené původní výměny jí navalila ještě další práci.

Byzantinka musela BYZku rekatologizovat, revidovat, přepisovat byzantský jazyk, protože řeckému písmu čarodějných knih Babice-Knihovnice nerozuměla, evidovat nové knihy a dary. Dělal tak spoustu nesmyslných věcí, jako bylo vyřazování katalogizačních lístků deponovaných knih, které se pak vracely zpátky, půjčovala čarodějné knihy a časopisy za Babici-Knihovnici, kterou neměli rádi, protože se tvářila jak kakabus, když si přišel někdo vypůjčit knihy nebo si v nich číst a vyrušil ji z jejího klidu, aj. Zkrátka, dřela za Babici-Knihovnici a musela jí otročit. Nejhorší bylo, že nedostala ani peníz navíc na přilepšení, zato lakomá Babice-Knihovnice a její souputnice shrábly všechny peníze. Ale nemohla si moc vyskakovat, nikdo jí nepomohl. Její staří rodiče zemřeli a ona musela pečovat ještě o svou mladší vílku Lexinku. Přesto se snažila BYZku všemožně ochraňovat a ta tak léta a léta přežívala. Ještě že měla víla Byzantinka na pomoc kouzelný modře zdobený vozík, který jí, milé děti, přičarovaly princmetálové báby, které tvrdily, že je zlatý a který jezdil sám a vozil knihy a časopisy na nedalekou poštu.

Celých deset let bojovala dobrá víla Byzantinka o jednotlivé kusy BYZky se zamračenou Babicí-Knihovnicí. Ta s kyselou tváří, jízlivostí v obličejí a s pravítkem v ruce přeměřovala jednotlivé knihy, které hodné víle Byzantince posílali až z dalekých krajín širšího světa, a podle velikosti je dělila na nejmenší G, větší F a velké formáty E. Prý podle knihovnických pravidel. Bylo smutné dívat se na to, jak BYZknihy mizí v jiných policích než v policích s BYZkou, což vyvolávalo zármutek a trápení dobré víly Byzantinky. Ptáte se, milé děti, proč? Protože, když nebyla víla Byzantinka přítomna, dávala zlá Babice-Knihovnice knihy schválně do jiných polic a signatur, a ne do BYZky. Skončily tak podle velikosti v signaturách G, F nebo E. A krásné, staré knihy o umění velkých rozměrů vytáhla Babice-Knihovnice z BYZky a udělala z nich speciální signaturu V. Signatury G, F a E shromažďovaly literaturu filologickou, a tak milovaná a oblíbená BYZka přišla o několik – řečeno vznešeně po knihovnicku – knihovních jednotek, pro nás obyčejné smrtelníky o několik knih. Ty však do filologické knihovny tematicky nepatřily, poněvadž se zabývaly byzantskou historií, historiografií, uměním, filozofií a teologií a tak dále, po latinsky *et cetera*. Tehdy to sice nebylo tak často, protože BYZka byla po deset let chráněna tajuplnými a dobrými vílými silami a zlá Babice-Knihovnice neměla nad svědomitou a pracovitou Byzantinkou takovou moc, jakou by si byla bývala přála. Pokud víla Byzantinka zjistila, že Babice-Knihovnice zašantročila BYZknihy jinam, bývala z toho moc a moc smutná. Deset let pod knutou zlé Babice-Knihovnice ubohá víla chřadla a chřadla. Osud, který jí nadělil zlý čaroděj Sultan-ek, byl krutý.

Velikánská pohroma přišla na BYZku koncem roku 2010. Tehdy, po deseti letech služby u Babice-Knihovnice, přikázané Byzantince zlým Sultan-ekem, dobrá a tichá víla, ochránkyně a strážkyně celistvosti BYZky, odešla, milé děti, jinam. Sebrali jí zlatý modrý vozík a musela vstoupit zcela do služeb cizí, až z daleké Germánie přišedší čarodějky Dobrozlojky a jejího nohsleda, nabubřelého čaroděje Czmuch-aka, který byl následníkem čarodějnického trůnu. Nad oběma pak bděl ostřížím zrakem Sultan-ek, který je oba v podstatě řídil. Pracovitá, šikovná a mnohými dobrými dušemi chválená víla Byzantinka začala

plnit nové úkoly. Konečně zlomila neexistenci BYZslavek a navždycky je vysvobodila z tříletého zakletí, do kterého je začaroval zlý čaroděj Sultan-ek. Jejich dlouholetá nepřítomnost na trhu způsobila, že v blízké a daleké cizině na ně téměř zapomněli. Když víla Byzantinka BYZslavky obnovila, mnoho let o ně pečovala a světu je zachránila.

Poté, co hodná víla Byzantinka z knihovny odešla, protože pominulo její zakletí, dostala Babice-Knihovnice ve svém řádění volnou ruku a kula plány a pikle. Postupně přemluvila a ku pomoci získala školstvím znechuceného a zapuzeného prince Hlah-ola, kterého jí dohodil jeho přítel, uřvaný čaroděj Czmuch-ak, řečený Sas-ek, nepřítel všeho, co začínalo na BYZ. Jejich obávaným likvidačním nástrojem se stalo co? Víte, milé děti? Ano, správně. Bylo to již zmíněné pravítko s ryskami E, F a G, podle kterého ti dva měřili každou knihu na centimetry bez ohledu na to, čím se zabývala a co obsahovala. Oči měli jen pro její formát a tak, je to k neuvěření, milé děti, osud knihy určovalo obyčejné, celuloidové třiceticentimetrové pravítko. To bylo pro ně jedinečným a nezaměnitelným identifikátorem podle zásady, co nejde změřit, jako by nebylo.

A tak začala v duchu pražského hesla: „My Prahu nedáme, raději ji zbouráme“, pomalá, plíživá a zničující zkáza BYZky. Nepomohlo ani několik slov zoufalé víly Byzantinky s jinak vlídným, ale umíněným princem Hlah-olem, který Babici-Knihovnici zpočátku, než ji nahradil, posluhoval. Od roku 2011 byly BYZknihy dávány často do všech ostatních signatur, jen ne do polic BYZky. Prý pro ně není v BYZce, v ráji všech knih, už žádné místo. A tak bloudí BYZknihy s pláčem kudy-tudy a nemohou se dostat tam, kam patří. Ne a ne najít správnou cestu do BYZky a nikdo jim v tom nepomůže. A to čarodějka Dobrozlojka spravuje celou obrovskou budovu o několika patrech! A co Babice-Knihovnice? Jestli neumřela nebo se s rachotem a hřmotem nepropadla pod zem, tak tam měří a měří a měří knihy dodnes.

A to je, milé děti, konec jedné, po hříchu krátké pohádky se smutným koncem, ale dvěma moudrými a pravdivými ponaučeními, které si запиšte za uši (anebo černou křídou do komína). Za prvé, že nic, co bylo dobré a osvědčené, se nemá ničít, bořit a likvidovat, a za druhé, že ani dobro nemusí vždycky zvítězit nad zlem.